

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35, haldusmenetluse seaduse § 61, Maa-ameti 18.12.2024 kirja nr 9-3/24/15222-2, Eesti Geoloogiateenistuse 10.01.2025 kirja nr 13-1/25-53, Anija Vallavolikogu 20.03.2025 otsuse nr 213 ning OÜ MERKO KAEVANDUSED 11.02.2025 esitatud parandustaotluse nr T-L.MU/1026527-5,

otsustab Keskkonnaamet:

1.1. Anda OÜ MERKO KAEVANDUSED (registrikood 14872152) Soodla VII uuringuruumi geoloogilise uuringu luba nr L.MU/523456 kehtivusajaga 3 aastat.

1.2. Lisada antavale uuringuloale täiendavad tingimused vastavalt korralduse peatükis 3. toodud kaalutlustele.

1.2.1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kirde regiooni (kirde.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;

1.2.2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu;

1.2.3. tee ja gaasiga seotud kaitsevöönditesse uuringuauke ei rajata.

1.3. Avalikustada OÜ-le MERKO KAEVANDUSED Soodla VII uuringuruumi uuringuloa nr L.MU/523456 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/523456 lahutamatu osa. Uuringuluba nr L.MU/523456 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

2.1. OÜ MERKO KAEVANDUSED (registrikood 14872152, aadress Järvevana tee

9g, Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond; edaspidi ka *taotleja*) esitas 13.11.2024 Keskkonnaametile Soodla VII uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (*uuringuloa*) taotluse, mis on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi *KOTKAS*) 13.11.2024 nr DM.130182-1, parandatud taotlus 11.02.2025 nr DM-130182-17.

Taotletav Soodla VII uuringuruum asub Harju maakonnas Anija vallas Soodla külas, hõlmates osaliselt kinnistut Anija metskond 60 (katastritunnus 14001:002:0324, sihtotstarve maatulundusmaa 100%). Kinnistu Anija metskond 60 on riigi omandis, mille riigivara valitseja on Keskkonnaministeerium, volitatud asutus on Riigimetsa Majandamise Keskus.

Taotletava Soodla VII uuringuruumi teenindusala pindala on 14,06 ha. Tegemist on liiva tarbevaru uuringuga, mille käigus kavandatakse rajada kuni 30 puurauku ja 30 uuringukaevet sügavusega kuni 15 m. Hüdrogeoloogilised katsetööd hõlmavad veetasemete mõõtmist; kasuliku kihi ulatuses võetakse proovid litoloogiliste erimite kaupa laboratoorseteks määranguteks; uuringuruumi teenindusala topograafiline mõõdistamine. Loa taotletav kehtivusaeg on 3 aastat.

Taotletava Soodla VII uuringuruumi teenindusalal kattumist arvel oleva varuga ei ole. Uuringu eesmärgiks on välja selgitada uuringuruumis levivate setete (liiv) maht ja kvaliteet.

2.2. Taotletava Soodla VII uuringuruumi teenindusala piirneb loodenurgast Keskkonnaametis menetluses (M-130140) oleva taotletava Külmaallika uuringuruumiga.

OÜ-le MERKO KAEVANDUSED kuuluv Soodla VI uuringuruumi (loa nr L.MU/520834; luba kehtib kuni 18.03.2027) teenindusala jääb taotletava uuringuruumi teenindusalast vahetult läände.

Taotletava uuringuruumi teenindusala kattub üldgeoloogilise uurimistöö Harjumaa maavarade teemaplaneeringu uuringuruumi teenindusalaga (loa nr YGUL/519590; loa omaja Eesti Geoloogiateenistus; kehtiv kuni 06.09.2026).

Uuringuruumi teenindusala lääneosa läbib kruuskattega Völlaskatku tee (ETAK ID: 4743785). Uuringuruumi teenindusalast ~ 30 m kaugusel idas asub püsikattega kõrvalmaantee Kiiu - Soodla (ETAK ID: 4659721), mille kaitsevöönd asub teenindusala piirist kitsaimas kohas 0,5 m kaugusel. Taotluse graafilise lisa „Uuringuruumi teenindusala plaan“ kohaselt Völlaskatku teele (ETAK ID: 4743785) ja Kiiu - Soodla kõrvalmaanteele (ETAK ID: 4659721) ega mainitud teede kaitsevööndisse uuringuauke ei rajata.

Taotletava uuringuruumi teenindusala lääneosa läbib C-kategooria gaasitorustik (VID kood: A000761794; kaitsevöönd 2 m liini teljest). Taotluse graafilise lisa „Uuringuruumi teenindusala plaan“ kohaselt gaasitorustiku kaitsevööndisse uuringuauke ei rajata.

Tulenevalt eelnevast lisab Keskkonnaamet antavale loale kõrvaltingimuse: tee ja gaasiga seotud kaitsevöönditesse uuringuauke ei rajata.

Taotletava uuringuruumi teenindusala idaosa piirneb III kategooria kaitsealuse liigi *Platanthera*

bifolia (kahelehine käokeel; EELIS kood KLO9342582) leiukohaga. Rail Balticu raudtee kavandatav trassikoridor asub taotletava uuringuruumi teenindusala lääneservast ~ 25 km kaugusele.

Lähim Natura 2000 võrgustiku ala, Anija loodusala (EELIS kood RAH0000452), asub taotletavast uuringuruumist ca 5,2 km kaugusel edela suunas.

Taotletava uuringuruumi teenindusala kattub loodeosas osaliselt (kuni 30 m laiusel alal) maaparandussüsteemiga Völlaskatku (maaparandussüsteemide registrikood: 4108350010220001). Lisaks piirneb uuringuruum loodeosas geodeetilise märgi kaitsevööndiga Völlaskatku (geodeetiliste punktide andmekogu kood 50429; kaitsevöönd 3 m märgi keskmest).

Soodla VII uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää kultuurimälestisi (muinsuskaitse- ega pärandkultuuri objekte). Lähimad kultuurimälestised on Völlaskatku metsavahikoht (tunnus: 140:VKK:005) ca 275 m kaugusel; Ohvrikivi Hiiekivi (tunnus: 17433) ca 1,3 km kaugusel.

Lähim majapidamine jääb uuringuruumist kirde suunda linnulennult ~ 290 m kaugusele Völlaskatku kinnistule (katastritunnus 14001:002:0093). Lähim tihedamalt asustatud piirkond on Sooda küla, mis jääb uuringuruumist linnulennult ligikaudu 1000 m kaugusele lõuna suunda.

Uuringuloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Maa- ja Ruumiamet 10.01.2025 nr 13-1/25-210.

Riigilõivuseaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 1060 eurot tasutud 13.11.2024.

2.3. Maapõuseaduse (*MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (*HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa taotluse menetluse algatamise teate 15.01.2025 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest menetlusosalisi 15.01.2025 kirjaga nr DM-130182-10.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saadab loa andja uuringuloa taotluse arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Avatud menetluse algatamise teade ja taotlus on edastatud Anija Vallavalitsusele 15.01.2025 kirjaga nr DM-130182-9. Anija Vallavolikogu nõustus 20.03.2025 otsusega nr 213 (registreeritud KOTKAS-s 21.03.2025 numbriga DM-130182-19) uuringuloa andmisega.

Riigimetsa Majandamise Keskus tutvus (registreeritud KOTKAS 28.01.2025 numbriga DM-130182-14) menetlusega ning tõi välja, et nõustub loa andmisega järgmistel tingimustel: *„uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kirde regiooni (kirde.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette; kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga*

kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu“.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja XX.05.2025 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks kaks nädalat teate avaldamisest alates. Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid *laekus/ei laekunud*.

Vastavalt HMS § 49 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lõikele 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis OÜ MERKO KAEVANDUSED käest xx.xx.2025 kirjaga nr DM-130182-X arvamust või vastuväiteid uuringuloo andmise korralduse ja uuringuloo eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest. Samuti saadeti eelnõu tutvumiseks Anija Vallavalitsusele ja asjast huvitatud isikutele.

OÜ MERKO KAEVANDUSED xxx.

3. KAALUTLUSED

3.1. Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (*KeHJS*) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju

hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu¹“ (*määrus nr 224*). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloo alusel võib hüdroteoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punkti 1 kohane tegevusluba. Geoloogilise uuringu teostajaks on taotluse vormil märgitud OÜ MERKO KAEVANDUSED (reg.kood 14872152, aadress Järvevana tee 9g, Kesklinna linnaosa, Tallinn).

Juhul kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ning jäätmekava ladestamiskoht ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse (*JäätS*) § 35² tähenduses, tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse *JäätS* §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis OÜ MERKO KAEVANDUSED 13.11.2024 ja 11.02.2025 esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-s, keskkonnaministri 09.01.2020 määruses nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS-s sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa menetlemiseks.

3.2. HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmekava käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Riigivara valitseja volitatud asutuse Riigimetsa Majandamise Keskus esitatud tingimused seatakse antava Soodla VII uuringuruumi uuringuloa täiendavateks tingimusteks.

Eeltoodu alusel kantakse uuringuloale järgmised täiendavad tingimused:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kirde regiooni (kirde.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu;
3. tee ja gaasiga seotud kaitsevöönditesse uuringuauke ei rajata.

Lisaks on loa omanikul kohustus järgida õigusaktides kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

3.3. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS §-s 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba

antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Liiva uuringuteks tehtavate geoloogiliste uurimistöödega ei kaasne olulist vibratsiooni-, valguse-, soojuse-, kiirguse- ja lõhnahäiringut. Mõningal määral tekitavad uuringut teostavad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate tekitatava müraga, olles pigem väiksem. Geoloogilise uuringu läbiviimine ei kahjusta ümbritseva keskkonna vastupanuvõimet, kuivõrd uuringutega kaasnev mõju on minimaalne ega ulatu uuringuruumi teenindusala piiridest väljapoole. Geoloogiline uuring ei mõjuta põhjavee seisundit, kuna uuringute käigus ei viida läbi katsepumpamisi, põhjavee alandamist ega põhjavee juhtimist alalt välja. Uuringu käigus mõõdetakse kaevandisse ilmuva vee tase. Veetaseme mõõtmine ei põhjusta põhjavee taseme alanemist ega mõjuta muul moel põhjavee seisundit. Lisaks suletakse uuringupunktid peale proovide võtmist väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratoorsete katsete läbiviimiseks). Uuringute läbiviimine ei too kaasa ohtu põhjavee seisundile (st kvaliteedile, tasemele, koostisele jms) olenemata selle kaitstuse tasemest.

MaaPS § 27 lõigetes 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui uuringuloa andmisel puudub riigivara valitseja või tema volitatud asutuse nõusolek. Riigimetsa Majandamise Keskus nõustus 28.01.2025 kirjaga nr 3-1.1/2025/268 Anija metskond 60 (katastritunnus 14001:002:0324) kinnistul uuringute tegemisega tingimustel, mis lisatakse antava uuringuloa täiendavateks tingimusteks. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 35 lõike 1 punktidest 2-5, 8 ja 11 ja lõike 2 punktidest 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu. Soodla VII uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid ega keskkonnaregistrisse kantud muid kaitstavaid loodusobjekte, samuti ei ulatu uuringuruumis tehtavate välitööde mõju uuringuruumi piiridest väljapoole. Alal ei asu muinsuskaitseobjekte ega kinnismälestisi.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga.

Kuna uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse keskkonnaluba kaevandamiseks, on uuringuloa taotlemine ja uuringu teostamine taotleja enda risk ning kulu. Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt olulist informatsiooni. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloa andmisega. Anija Vallavolikogu nõustus 20.03.2025

otsusega nr 213 (registreeritud KOTKAS-s 21.03.2025 numbriga DM-130182-19) uuringuloa andmisega. MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 kohast keeldumise alust ei esine.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning OÜ MERKO KAEVANDUSED ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade XXX).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamiseks keskkonnaluba ning uuringuloa saamisel ei teki õiguspärast ootust keskkonnaloa saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo